Raadsvoorstel

Raadsvergadering
30 september 2025

Agendapunt

Nummer
25int04469

Onderwerp
Verordening Jeugdhulp gemeente Borne 2026

Aan de gemeenteraad.

Samenvatting voorstel
Per 1 januari 2025 is de gewijzigde Verordening Jeugdhulp Borne 2021 in werking getreden. Op basis van de modelverordening van de VNG en recente ontwikkelingen is nu een volledige herziening opgesteld: de Verordening Jeugdhulp gemeente Borne 2026. Deze bevat nieuwe artikelen, aangepaste bepalingen en een leeswijzer op B1-niveau.

Belangrijke wijzigingen zijn o.a. strengere controle op aanbieders, concretisering van het onderzoek door jeugdregisseurs, maximering van specifieke jeugdhulpproducten en verwerking van recente jurisprudentie. De zienswijzen uit de inspraakprocedure zijn verwerkt, wat heeft geleid tot aanpassingen in de leeswijzer, toevoeging van artikel 30 (integriteit en kwaliteit) en het aanwijzen van een regievoerder.

1 Inleiding
Per 1 januari 2025 is de gewijzigde Verordening Jeugdhulp Borne 2021 in werking getreden. Deze verordening bevatte al enkele technische wijzigingen, zoals de invoering van nieuwe inkoopcontracten, Bibob en KIT (kwaliteit en integriteitsinstrument) en doorvoering van HR21. Op basis van de VNG-modelverordening (2024) en recente inhoudelijke ontwikkelingen is een herziening noodzakelijk (zoals reeds aangekondigd bij de vaststelling van de Verordening Jeugdhulp gemeente Borne 2021).

De Verordening Jeugdhulp gemeente Borne 2026 is daarom volledig herzien. Nieuwe artikelen zijn toegevoegd, bestaande artikelen aangepast en een leeswijzer op B1-niveau is als bijlage opgenomen. De belangrijkste wijzigingen zijn:

- aanscherping van de controle op jeugdhulpaanbieders;
- concretisering van het onderzoek door jeugdregisseurs;
- maximering van de inzet van specifieke jeugdhulpproducten;
- verwerking van recente gerechtelijke uitspraken.

De Ontwerpverordening heeft zes weken ter inzage gelegen (conform inspraakverordening). Omdat de Adviesraad Sociaal Domein tijdens deze periode niet beschikbaar was, is actief ingezet op participatie van

inwoners. Zo zijn ouders per mail benaderd door jeugdregisseurs, is via sociale media en het gemeenteblad opgeroepen tot deelname, en zijn ketenpartners geïnformeerd. Dit leverde meer reacties op dan in 2024.

De ontwerpverordening is twaals keer schriftelijk opgevraagd door inwoners. Dit resulteerde in één zienswijze. Twee ketenpartners vroegen het stuk ook op, maar dienden geen zienswijze in. Daarnaast is met drie ouders een groepsgesprek gevoerd; de input hiervan is meegenomen als zienswijze.

De zienswijzen hebben geleid tot wijzigingen, waaronder:

- aanpassing van de leeswijzer (klachtenregeling);
- toevoeging van artikel 30 (integriteit en kwaliteit);
- toevoeging van artikel 3, lid 6 en artikel 15, lid 4 (regie in het hulpverleningstraject).

2 Beoogd resultaat

Met het vaststellen van de verordening wordt een juridisch kader geboden waarin de uitgangspunten, procedures, rechten en plichten rond jeugdhulp zijn vastgelegd. Dit biedt duidelijkheid en rechtszekerheid voor inwoners en zorgt voor een eenduidige uitvoering door aanbieders en gemeentelijke medewerkers.

3 Argumenten

1.1 en 2.1 .De gemeenteraad is bevoegd orgaan

De gemeenteraad is op grond van de Gemeentewet bevoegd om verordeningen vast te stellen. Het college legt dit voorstel voor zodat de raad de noodzakelijke juridische kaders kan vaststellen. Hiermee wordt de bevoegdheidsverdeling tussen college en raad gerespecteerd en wordt beleid rechtszeker en handhaafbaar verankerd.

2.2 Juridische uitspraken

Recente uitspraken van de Centrale Raad van Beroep verplichten tot aanpassing van de verordening. Zo is de term *gebruikelijke hulp* nu helder uitgewerkt, conform hoofdstuk 4 van de Beleidsregels Indicatiestelling Wlz 2025. Verder zijn bepalingen toegevoegd over de medewerking van ouders (ECLI:NL:CRVB:2019:276) en over het scheiden van de rollen van hulpverlener en indicatiesteller (ECLI:NL:CRVB:2024:1096 en ECLI:NL:CRVB:2024:1097).

2.3 Afbakening jeugdhulpplicht

De verordening bepaalt duidelijker wanneer de Jeugdwet van toepassing is en wanneer andere wetgeving of voorzieningen, zoals Wmo of Zorgverzekeringswet, voorrang hebben. Dit voorkomt oneigenlijk gebruik en borgt de inzet van middelen voor de meest kwetsbare jeugdigen.

2.4 Aansluiting bij visie en missie vanuit het Sociaal Domein

De verordening sluit aan bij de gemeentelijke visie op een inclusief en veilig Borne. Zelfredzaamheid, eigen kracht en inzet van het sociaal netwerk staan centraal. Gemeentelijke ondersteuning wordt alleen ingezet waar dit echt nodig is.

2.5 Ondersteuning van regisseurs bij het versterken van eigen kracht

De verordening ondersteunt regisseurs bij het stimuleren van eigen kracht. Heldere kaders voorkomen dat te snel een beroep wordt gedaan op jeugdhulp en bevorderen oplossingen binnen het eigen netwerk. Dit versterkt het normaliseren van hulpvragen en houdt jeugdhulp beschikbaar voor situaties waarin het echt noodzakelijk is. Daarom zorgt instemming met deze verordening voor een praktische en effectieve uitvoering van ons jeugdhulpbeleid.

2.6 Structurele evaluatie
De verordening bevat een bepaling voor jaarlijkse evaluatie. De resultaten worden opgenomen in de monitor Sociaal Domein, zodat tijdig kan worden bijgestuurd.

4 Kanttekeningen
1.1 en 2.1 Aanleiding voor wijziging van de verordening
De verordening wordt aangepast naar aanleiding van ingediende zienswijzen. Deze zienswijzen bevatten terechte punten die om wijziging vragen. De voorgestelde wijzigingen – onder meer het vaststellen van regiehouderschap en het aanscherpen van de Bibob- en KIT-toets – kunnen echter opnieuw leiden tot reacties wanneer de gewijzigde verordening ter inzage wordt gelegd.

De aangescherpte regels maken het voor jeugdhulpaanbieders lastiger om in Borne een contract te verkrijgen. Daarnaast worden externe verwijzers verplicht om vooraf te zorgen dat de regie bij hun cliënten is belegd. Deze aanscherpingen sluiten aan bij de gemeentelijke visie dat aanbieders moeten voldoen aan duidelijke kwaliteitseisen en dat wij alles in het werk moeten stellen om zorgfraude te voorkomen.

Recente gebeurtenissen met jeugdigen – zoals het incident in Vlaardingen – benadrukken bovendien dat de gemeente een verantwoordelijkheid heeft om de veiligheid van jeugdigen te borgen. Dat doen we niet alleen door het bieden van hulp, maar ook door vooraf te zorgen dat de regie over kwaliteit en proces stevig is georganiseerd.

2.2 Juridische uitspraken
De juridische aanpassingen volgen uit jurisprudentie, maar de vertaling naar de praktijk kan tot interpretatieverschillen leiden. Er kan in de eerste periode extra afstemming nodig zijn met regisseurs en hulpverleners om de nieuwe bepalingen eenduidig toe te passen.

2.3 Afbakening jeugdhulpplicht
Het duidelijk afbakenen van de jeugdhulpplicht kan leiden tot discussies met inwoners die eerder wel voor ondersteuning in aanmerking kwamen. Dit vraagt om goede communicatie en zorgvuldige motivering bij besluiten, om bezwaar- en beroepsprocedures te beperken.

2.4 Aansluiting bij visie en missie Sociaal Domein
De nadruk op eigen kracht en tijdelijk karakter van hulp kan door sommige gezinnen ervaren worden als terughoudendheid vanuit de gemeente. Het blijft belangrijk maatwerk toe te passen in complexe situaties om te voorkomen dat kwetsbare kinderen tussen wal en schip vallen.

2.5 Ondersteuning van regisseurs
De verordening biedt duidelijke kaders, maar dit vraagt van regisseurs dat zij stevig in de gesprekken staan en soms moeilijke boodschappen moeten overbrengen. Dit kan extra training of intervisie vereisen om uniformiteit en draagvlak te behouden.

2.6 Beperking maatwerkmogelijkheden door jeugdregisseurs
De Verordening Jeugdhulp gemeente Borne 2026 biedt minder ruimte voor het aanvragen van jeugdhulp. Waar nu vrijwel altijd maatwerk mogelijk is, wordt in de nieuwe verordening strikter gekeken naar de eigen kracht van gezinnen. Dit betekent dat inwoners vaker worden gewezen op hun eigen mogelijkheden en op hulp vanuit hun netwerk. Hoewel dit past bij het streven naar zelfredzaamheid, kan het ook leiden tot een andere ervaring van ondersteuning en mogelijk een lagere tevredenheid bij inwoners. De nieuwe verordening beperkt de vrijheid van regisseurs om maatwerk toe te passen. In de huidige praktijk wordt

ook jeugdhulp ingezet bij problematiek van ouders, wanneer dit nodig is voor de veiligheid of ontwikkeling van het kind. De Verordening Jeugdhulp gemeente Borne 2026 biedt hiervoor minder ruimte, met het uitgangspunt dat ondersteuning in dergelijke gevallen vanuit andere wetgeving of voorzieningen geregeld moet worden. Alleen bij complexe situaties of acute veiligheidsrisico's blijft inzet van jeugdhulp via de Jeugdwet mogelijk.

2.7 Mogelijke toename van bezwaar en beroep
Doordat het recht op jeugdhulp in de Verordening Jeugdhulp gemeente Borne 2026 wordt aangescherpt, bestaat de kans dat meer inwoners bezwaar maken of in beroep gaan. Waar dit nu nauwelijks voorkomt, kan een striktere toelatingsgrond leiden tot meer juridische procedures.

2.8 Structurele evaluatie
De jaarlijkse evaluatie geeft waardevolle inzichten, maar levert alleen resultaat op als er voldoende capaciteit is om data te verzamelen, te analyseren en op basis daarvan verbeteringen door te voeren.

5 Kosten, baten en dekking
Niet van toepassing

6 Vervolg na besluitvorming
Na een positief besluit van de gemeenteraad op 30 september 2025, zal de Verordening Jeugdhulp gemeente Borne 2026 in het digitale gemeenteblad worden gepubliceerd op www.overheid.nl. De verordening zal na deze bekendmaking per 1 januari 2026 in werking treden.

Na installering van de adviesraad sociaal domein zal met hen de verordening worden doorgenomen en worden afgestemd welke rol zij kunnen hebben in het evalueren van deze verordening.

Voorstel
Aan de raad wordt voorgesteld om:

1. De concept reactienota zienswijzen Verordening Jeugdhulp gemeente Borne 2026 vast te stellen.
2. De verordening jeugdhulp gemeente Borne 2026 vast te stellen per 1 januari 2026.

Bijlage(n)
25int04471 Raadsbesluit Verordening Jeugdhulp gemeente Borne 2026
25int04379 Concept reactienota zienswijzen Verordening Jeugdhulp gemeente Borne 2026

Borne, 26 augustus 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Borne,
de secretaris, de burgemeester,

J. Meijerink drs. J.H.R. Pierik